

Поняття, предмет та завдання курсу «Законодавча основа адміністративного менеджменту»

Викладач: ЧЕРНЕНКО Юлія Юріївна,
кандидат економічних наук, доцент каф.
краєзнавчо-туристичної роботи,
соціальних і гуманітарних наук

Наші правила!

- ▶ 1. Користуйтесь **Google Meet** та його можливостями;
- ▶ 2. Мікрофон вимкнений - а камера навпаки!
- ▶ 3. Ваша реакція важлива!
- ▶ 4. Запитання пишемо в чат!
- ▶ Мій номер телефона: 097-240-32-36
- ▶ Електронна пошта: chernenko@uira.edu.ua

Наші правила:

- ▶ Відвідування занять «Скріни»
- ▶ Сайт дистанційної освіти УПА

Дисципліна “Законодавча основа адміністративного менеджменту”

Предмет курсу - процес правового забезпечення публічного управління.

- ▶ **Мета курсу** –є формування у здобувачів освіти сучасних знань, умінь і навичок щодо правового регулювання публічного управління та адміністрування.

Завданням курсу є сформуванати компетентності щодо застосування інструментарію, необхідного для розроблення обґрунтованих пропозицій з питань правового забезпечення публічного управління та адміністрування.

.

Державне управління (публічне управління, англ. public administration).

ПУБЛІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ-це

сукупність правових норм різних галузей права, предметом регулювання яких є відносини у сфері реалізації публічних (державних, суспільних) інтересів за допомогою переважно імперативного методу регулювання.

До публічного права відносяться такі галузі **права**:

- конституційне право,
- адміністративне право,
- фінансове **право**,
- кримінальне **право**,
- адміністративно-процесуальне **право**,
- кримінально-процесуальне **право**,
- митне **право**,
- міжнародне **публічне право** та ін

Конституційне право України

Конституційне право України – це система норм, що врегульовують найважливіші суспільні відносини, які складаються в процесі організації та здійснення державної влади.

Конституція – це Основний Закон держави, що закріплює суспільний і державний лад, систему, порядок утворення і компетенцію органів державної влади, виборчу систему, основні права і обов'язки громадян, та інші найважливіші державно-правові інститути.

Слово “конституція” латинського походження.

З латини constitution – устрій, будова.

До його складу входить префікс “con-”, що має значення разом і дієслово “statuero” – постановляти, вирішувати (початково – ставити, споруджувати).

**Конституція України ухвалена
28 червня 1996 року на 5-ї сесії
Верховної Ради України 2-го
скликання о 9 год.18 хв.**

Конституція України — Основний Закон держави

Конституція України прийнята 28 червня 1996 року.

Складається з преамбули, 15 розділів, 161 статті.

Верховна Рада України від імені Українського народу — громадян України всіх національностей, виражаючи суверенну волю народу, спираючись на багатовікову історію українського державотворення і на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення, дбаючи про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя,

підключаючись про зміцнення громадянської злагоди на землі України,

прагнучи розвивати і зміцнювати демократичну, соціальну, правову державу,

усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім та прийдешніми поколіннями,

керуючись актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, схваленим 1 грудня 1991 року

всенародним голосуванням,

приймає цю Конституцію — Основний Закон України.

Розділ I. «Загальні засади»

Розділ II. «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина»

Розділ III. «Вибори. Референдум»

Розділ IV. «Верховна Рада України»

Розділ V. «Президент України»

Розділ VI. «Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади»

Розділ VII. «Прокуратура»

Розділ VIII. «Правосуддя»

Розділ IX. «Територіальний устрій України»

Розділ X. «Автономна Республіка Крим»

Конституція України

Розділ XI. «Місцеве самоврядування»

Розділ XII. «Конституційний Суд України»

Розділ XIII. «Внесення змін до Конституції України»

Розділ XIV. «Прикінцеві положення»

Розділ XV. «Перехідні положення»

Тема:
**Конституційні права,
свободи
та обов'язки людини і
громадянина України**

Правовий статус особи –

сукупність рис соціального

положення, які

характеризуються реальними

можливостями у

життєдіяльності людини, щодо

задоволення їх потреб та

їх. Правовий статус

складається з 3 елементів:

- ПРАВА
- СВОБОДИ
- ОБОВ'ЯЗКИ

Права людини – це захищена і гарантована державою можливість щось робити і здійснювати.

Свободи людини – це відсутність яких-небудь обмежень, утисків у чомусь (діяльності, поведінці), можливість вибору моделі поведінки.

Обов'язки людини – це встановлена державою межа та міра обов'язкової поведінки, невиконання якої тягне настання юридичної відповідальності.

Стаття 21 Конституції України.

Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Найчастіше права і свободи розділяють на:

Особисті (громадянські) – можливості людини здійснювати певні дії для її фізичного існування та задоволення своїх життєво важливих потреб, встановлені державою і закріплені нормативно.

Політичні – можливості людини здійснювати певні дії, спрямовані на участь в управлінні державою.

Економічні – можливості людини здійснювати певні дії у сфері економічних відносин для задоволення своїх матеріальних потреб.

Соціальні – це гарантовані державою можливості людини, спрямовані на забезпечення соціальних умов життя.

Культурні (духовні) – це можливості людини користуватися культурним надбанням людства із практичним використанням та застосуванням.

• **Особисті**

- На життя
- На повагу до честі і гідності
- На свободу і особисту недоторканість
- На недоторканість житла
- На свободу думки і слова
- На невтручання в особисте і сімейне життя
- На свободу світогляду і віросповідання

• **Політичні**

- На об'єднання у політичні партії та громадські організації
- Брати участь в управлінні державними справами
- На мирні збори, походи, демонстрації
- Право на звернення громадян

• **Економічні**

- На власність
- На підприємницьку діяльність
- На працю
- На страйк

• **Соціальні**

- На відпочинок
- На соціальний захист
- На житло
- На охорону здоров'я
- На достатній життєвий рівень
- На безпечне для життя і здоров'я довкілля
- На вільну згоду на шлюб та захист материнства, батьківства, дитинства і сім'ї
- Права дитини

• **Культурні**

- На освіту
- На свободу творчої діяльності

Обов'язки людини – встановлена державою межа та міра обов'язкової поведінки, невиконання якої тягне настання юридичної відповідальності:

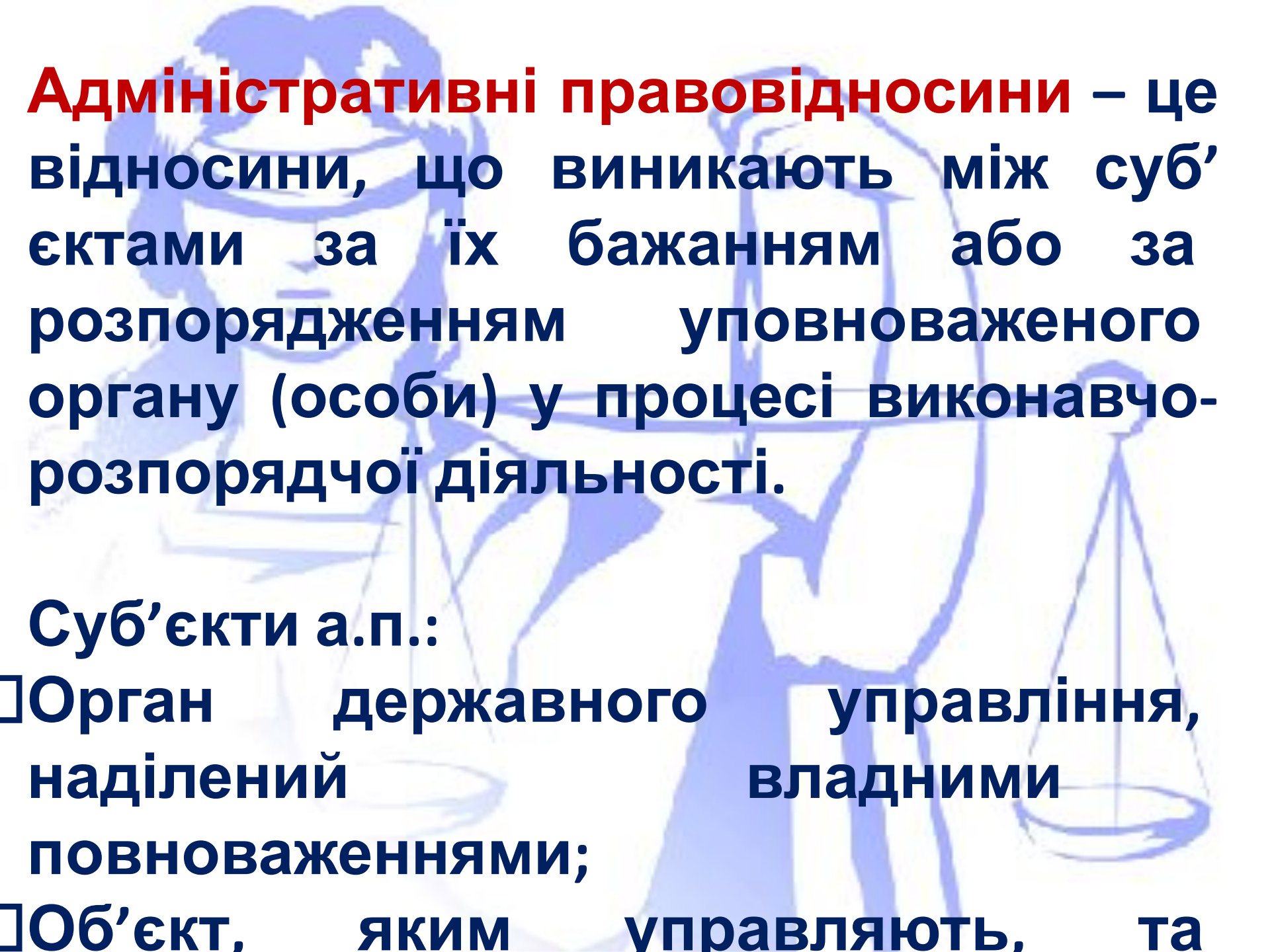
- ✓ Захист Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності (ст.65);
- ✓ Відбувати військову службу, відповідно до закону (ст.65);
- ✓ Не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині (ст.66);
- ✓ Сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом (ст.67);
- ✓ Неухильно дотримуватись законів і Конституції України (ст.68);
- ✓ Шанувати державні символи (ст.65).

*Адміністративне
право
України*

Адміністративне право – це галузь права, яка регулює суспільні відносини, що виникають між суб'єктами при здійсненні виконавчо-розпорядчої діяльності, та суспільні відносини у сфері державного управління.

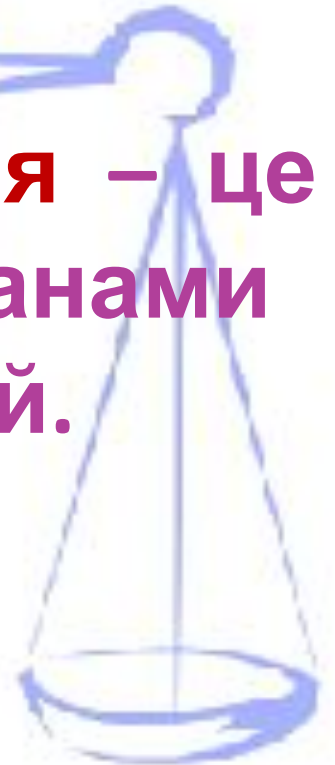
Адміністративні правовідносини – це відносини, що виникають між суб'єктами за їх бажанням або за розпорядженням уповноваженого органу (особи) у процесі виконавчо-розпорядчої діяльності.

Суб'єкти а.п.:

- Орган державного управління, наділений владними повноваженнями;
- Об'єкт, яким управляють, та

Державне управління – виконавчо-розпорядча діяльність органів державної влади на основі та у відповідності із нормативно-правовими актами.

Метод державного управління – це спосіб реалізації функцій органами державної влади.

МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Переконання

Ознайомлення із рішеннями державних органів

Виховання

Обмін передовим досвідом

Пояснення (роз'яснення) рішень органів державної влади (інструкції, вказівки, листи, семінари, наради)

Примус

Заходи адміністративного припинення

Затримання

Вказівка

Огляд осіб і речей

Привід

Застосування заходів фізичного впливу та спецзасобів

Вилучення майна, документів

Перевірка документів, що посвідчують особу

Доставлення порушника в органи правопорядку для складання протоколу

Заходи адміністративного попередження

Адміністративний нагляд за особами звільненими з місць позбавлення волі

Закриття окремих ділянок кордону

Карантин

Заборона виїзду та ввезення вантажів

Адміністративні стягнення

Штраф

Попередження

Оплатне вилучення предмета

Конфіскація предмета

Позбавлення спеціального права

Виправні роботи

Адміністративний арешт

Заохочення

Нагороди

Пільги

Державна служба — це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави (ЗУ «Про державну службу»)

До конституційних принципів державної служби слід віднести такі:

- Принцип верховенства права;
- Принцип законності;
- Принцип професіоналізму;
- Принцип патріотизму;
- Принцип доброчесності;
- Принцип ефективності;
- Принцип забезпечення рівного доступу до державної служби;
- Принцип політичної неупередженості;
- Принцип прозорості;
- Принцип стабільності

Державна служба розділяється на 3 категорії, що включають 9 рангів. Ст.6 ЗУ “Про державну службу”.

Порядок присвоєння рангів залежить від категорії і чітко передбачається Законом.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Це система правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері збирання, розподілу та використання органами державної влади та місцевого самоврядування коштів із метою забезпечення виконання покладених на ці органи функцій.

Фінансове право охоплює:

- Банківське право
- Грошово-кредитна; пенсійна; страхова; митна; інвестиційна системи
- Бюджетне право
- Податкове право

Система оподаткування в Україні.

“У цьому світі невідворотними є тільки смерть та податки”
Бенджамін Франклін

Податкова система - сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, що справляються у встановленому законами України порядку.

Податок – обов’язковий платіж з доходів чи майна фізичних чи юридичних осіб, що стягується державою.

Різновидом податку є Збір і Мито.

Збір – платіж за наявність певного права (акцизний збір на тютюнові і горілчані вироби).

Мито – податок, яким обкладаються товари та інші предмети, що ввозяться на митну територію або вивозяться за її межі через митний кордон.

Ознаки податку:

• ПОДАТОК

- Обов'язковість
- Безоплатність
- Регулярність
- Адресність до бюджету, нецільовий характер
- Безповоротність

Суб'єкти оподаткування – платники податків і зборів – юридичні та фізичні особи, на яких, згідно законів України, покладено обов'язок сплачувати податки і збори.

Об'єкти оподаткування – доходи (прибуток), додана вартість продукції (робіт, послуг), у тому числі митна, спеціальне використання природних ресурсів, майно юридичних і фізичних осіб, та інші об'єкти, визначені законами України про оподаткування.

Становлення і скасування, а також визначення ставок податків і зборів і пільг їх платникам здійснюється Верховною Радою України, Верховною Радою АРК, сільськими, селищними, міськими радами, відповідно до законів України про оподаткування.

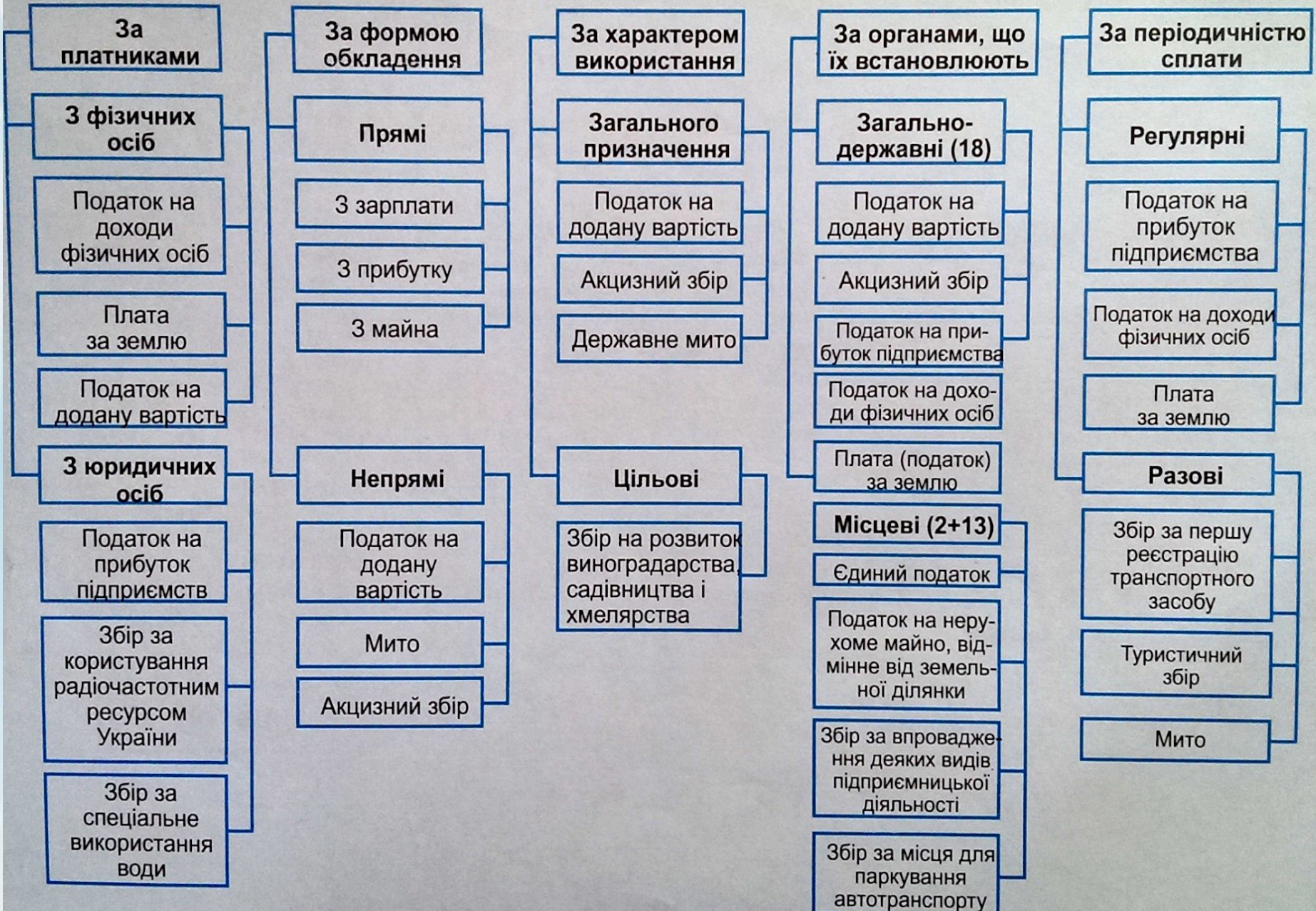

Види податків і зборів

ВИДИ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

ВИД	КИМ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ	КУДИ НАДХОДИТЬ	ПРИКЛАДИ
Загальнодержавні податки та збори	Верховною Радою України	До Державного бюджету	Податок на додану вартість, акцизний збір, податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, МИТО...
Місцеві податки та збори	Сільськими, селищними, міськими радами	До місцевих бюджетів	Податок з реклами, ринковий збір, комунальний податок, збір з власників собак...

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ – це система норм, які визначають основи і принципи кримінальної відповідальності, встановлюють, які суспільно небезпечні діяння є злочином і які покарання можуть бути застосовані до особи, котра його вчинила.

Основним джерелом кримінального права є Кримінальний кодекс України (ККУ), прийнятий 5 квітня 2001 року.

ККУ складається із 2 частин: Загальної частини та Особливої

Злочин — винне протиправне діяння, що порушує норми кримінального права і завдає шкоду найбільш важливим суспільним відносинам. Злочини — найтяжчий вид правопорушень, тому їх учинення тягне застосування заходів кримінального покарання. Оскільки норми кримінального права охороняють найбільш важливі суспільні відносини, вони виділені в спеціальну галузь права. Злочинами є, наприклад, грабіж, шахрайство, умисне вбивство.

Для того щоб розібратися, чи вчинила особа певне протиправне діяння, чи ні, потрібно керуватися таким поняттям, як склад правопорушення: **об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона**. Якщо будь-який з елементів відсутній, немає і самого правопорушення.

Об'єкт правопорушення — це певні блага чи соціальні цінності, на які посягає правопорушення (напр.: матеріальні і духовні цінності, честь, гідність, життя, здоров'я людини, власність, державна безпека, що захищаються нормами права, тощо).

Об'єктивну сторону правопорушення складають ті елементи протиправної поведінки, що характеризують її зовнішній прояв. Обов'язковими ознаками об'єктивної сторони правопорушення є саме діяння, його шкідливі наслідки та причинний зв'язок між діянням і наслідками. Не є ОС думки, бажання, настрої, світогляд і інше.

Протиправне діяння — це акт поведінки людини, виражений в активній дії чи пасивній бездіяльності.

Шкідливі наслідки — це шкода, що заподіюється цим діянням. Причинний зв'язок між протиправним діянням і його шкідливими наслідками — це такий зв'язок між явищами, через який одне з них (причина) є необхідною умовою виникнення іншого (наслідку). Основна властивість причинного зв'язку — необхідність настання конкретних наслідків саме в результаті відповідного діяння, адже можливі ситуації, коли є і протиправне діяння, і шкідливі наслідки, однак причинного зв'язку між ними немає.

Суб'єкт правопорушення — це особа, яка його вчинила. Таким суб'єктом може бути тільки психічно здорова людина, яка досягла встановленого віку притягнення до відповідальності.

Суб'єктивна сторона правопорушення розкриває психічне ставлення суб'єкта до вчиненого діяння та його наслідків, указує на спрямованість волі правопорушника. Ознаками суб'єктивної сторони є вина, мотив і мета.

Вина — психічне ставлення суб'єкта до власного діяння і його наслідків. За відсутності вини, тобто без усвідомлення протиправного характеру своєї поведінки та її наслідків, не буде і правопорушення. Розрізняють умисну і необережну вину.

За умисної вини — особа усвідомлює протиправний характер свого діяння, передбачає його шкідливі наслідки і бажає або свідомо допускає їх настання.

Необережність — характеризується тим, що особа передбачає можливі шкідливі наслідки свого діяння, але легковажно розраховує, що зможе їм запобігти, або не передбачає такі наслідки, хоча за обставинами справи повинна була й могла їх передбачати.

Мотив — це внутрішні спонукання, якими суб'єкт керувався при здійсненні правопорушення.

Мета — це результат, до якого він прагнув. Мета і мотив також можуть впливати на кваліфікацію правопорушення.

Мовою документів

Стаття 57 Конституції України

Кожному гарантується право знати свої права й обов'язки.

- *Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права й обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними.*

Стаття 68 Конституції України

- *Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.*

Види злочинів залежно від ступеня тяжкості:

- ▶ ***Злочини невеликої тяжкості*** - це такі злочини, за які передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 2 років та більш м'які покарання, оскільки наслідки від таких дій є незначними (*шахрайство, крадіжка, експлуатація дітей тощо*).
- ▶ ***Злочини середньої тяжкості*** - злочини, за які передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 5 років (*наруга над могилою, вимагання, вбивство через необережність, тощо*).

Види злочинів залежно від ступеня тяжкості:

- **Тяжкі злочини** - це такі, за які передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 10 років (*розбій, захоплення заручників, торгівля людьми*). Це також злочини, які привели до втрати потерпілим органу чи його функцій, психічної хвороби, знівечення обличчя.
- **Особливо тяжкі злочини** - за які передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 10 років або довічне позбавлення волі (*умисне вбивство двох і більше осіб, бандитизм, терористичний акт тощо*).

Співучасть у злочині

Співучасть у злочині – це умисна спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину.

Співучасниками злочину вважаються :

- *Виконавець;*
- *Організатор;*
- *Підбурювач;*
- *Пособник.*

ВИДИ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ

Кримінальні покарання*

Основні

Громадські роботи

Службові обмеження
для військовослужбовців

Тримання
в дисциплінарному
батальйоні
військовослужбовців
строкової служби

Виправні роботи

Кримінальний арешт

Обмеження волі

Позбавлення волі
на певний строк

Довічне позбавлення волі

Змішані

Штраф

Позбавлення права
обіймати певні
посади або займатися
певною діяльністю

Додаткові

Конфіскація майна

Позбавлення
військового, спеціального
звання, рангу
або кваліфікаційного
класу

* *Кримінальне покарання* – це захід примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

The background features a light blue, textured surface with a faint, embossed emblem in the center. The emblem is circular and contains intricate details, including what appears to be a central figure or symbol. Surrounding the emblem are several large, dark blue gears of varying sizes, some of which are partially visible at the corners of the frame. The overall aesthetic is technical and industrial.